

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 143.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 27. junija 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Davčni preosnove.

Bolj in bolj se mora narodnogospodarska politika pečati s težko prebavljivo snovjo davčnih problemov. Ti problemi so nekaka s sedmimi pečati zapечатena knjiga, v ktere skrivnosti se potapljajo le posamezni finančni državniki, narodni zastopniki in drugi politiki pa se je skrbno in previdno ogibljejo. In vendar tiči narodnemu gospodarstvu ravno v teh problemih gordiški voz, katerega razvozljati bi bila bolj naloga parlamenta nego naloga vlade, ker vlade se spreminjajo, parlament pa ostane. Kvečjem povdarja ta ali ona politična stranka, da ima v svojem programu — pri nas Narodna stranka — i odpravo zemljiškega davka in Poljsko kolo se je nedavno tega površno bavilo z odpravo hišnorazrednega davka, a do kakšne resne akcije še dosedaj ni prišlo. Pojavljajo se v parlamentu baš tudi poedin poslanci z novimi davčnimi projekti in med te bele vrane moramo prištevati osobito podpredsednika državnega zbora in bodočega finančnega ministra dr. Steinwenderja. Mož se zelo trudi z davčnimi problemi, a njegovi preosnovni predlogi ne temelje na popolni odpravi sedanjega davčnega sistema, temveč se takisto kot vse dosedanje vlade omejuje na krpanje, množenje in zmešnjavo obstoječih davčnih zakonov. Omenjamo samo njegov pred kratkim podani predlog za upeljavo davka na železo. S takim krpanjem pa je državi malo pomagano; izvedba vsake preosnove je zelo draga in upravni stroški mnogokrat nadkriljujejo dohodke. In tako ostanemo vedno pri starem deficitu, dokler se na ministerskem stolcu ne pojavi cel mož, ki bo imel poguma dovolj, da stari davčni sistem popolnoma ovrže ter predloži parlamentu temeljno na modernem podstavku slonečo davčno reformo. Pa tudi temu bodočemu možu bodo morali pripravljati pot parlamentarci, ker skoraj ni upati, da bi se naše vlade tako nalahko izpostavljale pretečim krizam, ki so pri takih reformah neizogibne, kajti pri popolni davčni preosnovi pač ne bo več mogoče ščititi kapitalistov, kartelov in trustov.

Nič novega ne povemo s trditvijo, da sedanji zemljiški, hišni in celo obrtni davek nimajo pravice do nadaljnjega obstoja. Ti davki so se izživel, ker niso prilagojeni modernim zahtevam in spadajo že davno v dobo kamentalistike. Par primerov bo zadoštovalo, da dokažemo — stoječi na agrarnem stališču — neupravičenost, da celo krivičnost navedenih davkov. Poprej pa še moramo povdarjati, da je glede davčnih preosnov stališče socialne demokracije edino pravilno. Socialni demokrati odklanjajo z vso odločnostjo vsako krpučanje davkov na podlagi starega sistema in zahtevajo korenito reformo na popolnoma novi podlagi; ta podlaga pa je odprava vseh dosedanjih direktnih davkov in upeljava enotnega progresivnega osebno-dohodninskega davka. Pridružujoč se tej zahtevi, moramo ipak povdarjati,

da v interesu državnega fiskusa ne bi kazalo odpraviti dosedanjega rentnega davka.

Neupravičenost zemljiškega davka je najlepše dokazana z upeljavo osebne dohodarine v l. 1896. Mesto da bi bil ta novi davek zadel samo one bogate zasebnike, ki niso z drugimi davki obteženi, je ta davek razlil svoj blagoslov po vseh državljanih, kojih letni dohodki presegajo 1200 kron. Srednji kmet, čegar dohodki znašajo n. pr. 2000 kron, plačuje danes na davkih od zemljišča, hiše in dohodnine državi, okraju in občini skupno okoli 200 kron, dočim plačuje ta znesek še zasebnik, ki ima okoli 9000 K letnih dohodkov. Kmet plačuje torej 10%, kapitalist pa komaj nekaj nad 2%. Elementarne nezgode upljajo na istiniti dohodek iz zemljiškega davka tako intenzivno, da država od tega davka že skoraj nima nikakega dobička, ker je davčni odpis vsako leto zelo izdaten in so stroški za pregledovanje in cenitev škode in za izvršitev odpisnih operativ naravnost velikanski. Odpadka na davkih vsled elementarnih nezgod pa ne čuti samo država, temveč tudi dežela, okraj in občine, ker se z državnimi davki odpišejo razmerno tudi vse doklade. Ob koncu računskega leta ima država svoj deficit, ima ga pa tudi dežela, okraj in občina. Kako si sedaj pomagati? Država išče novih davčnih virov, dežela, okraj in občine pa morajo naslednje leto zvišati odstotke svojih doklad. Zato ni čisto prazna trditev našega kmeta, da mu odpis davkov pri elementarnih nezgodah ne hašne veliko, ker mu naslednje leto davke zvišajo. Zato proč z zemljiškim davkom — proti elementarnim škodam pa državne ali deželne zavarovalnice! Proč pa tudi z nasilnim gospodarstvom z dokladami, ki se vsled vedno večjih potrebščin umevno leto za letom višajo in naše kmetijstvo tirajo v gospodarski propad! Pri hišnorazrednem davku je krivica iz sledečih primerov razvidna:

Ubogi bajtar poseduje borno leseno hišico, ki mu komaj služi v zavetje in prenočišče ter je edina soba v hiši obenem tudi kuhinja, shramba in klet. Od te bajtice plačuje državi 3 K davka in 4 K doklad. — Podjeten špekulant pa si sezida prijazno hišico, ki vsebuje sicer tudi le eno, a veliko sobo, posebej pa še kuhinjo, shrambo in klet. To stavbo naznani v svrhu obdačenja in davek se mu odmeri — ker ima hiša samo eno sobo, kuhinja, shramba in klet pa davku niso podvržene — ravnotako s 3 K in doklade okoli 4 K, kakor onemu bajtarju. Ta špekulant pa predeli pozneje to edino sobo v dva oziroma v tri oddelke s tem, da postavi tanek zid med temeljne zidove. Ta sprememba po dosedanjih postavah ne zapade nikakšnemu višjemu davku in špekulant plačuje pri dveh oziroma več sobah isti davek kot oni bajtar od svojega edinega brloga! Še en primer. Skromen obrtnik poseduje hišo s tremi sobami. Celotno hišo rabi sam, oddati ne more vsled mnogoštevilne družine nobene sobe. Davek znaša od treh sob 4 K

20 vin. in doklade okoli 6 K, skupaj 10 K. Neoženjen zasebnik poseduje istoveliko hišo, v kateri rabi eno sobo sam, dve drugi s kuhinjo in pritliklinami pa lahko odda najemnikom za letnih 300 K. Od te hiše mu glasom postave ni treba plačevati najemninskega davka, ker ima hiša samo tri sobe in stanuje v hiši lastnik sam. Plačuje torej le hišnorazredni davek z dokladami skupno 10 K, kakor oni obrtnik, ki nima od hiše ni vinarja dohodkov. Se li ne bije tukaj pravica po zobeh?

Glede obrtnega davka je dokaz neupravičenja pač težavnejši; vendar pa zahteva zdrav razum ravnotako odpravo tega davka, ki osobito malega obrtnika naravnost mori. Delni nadomestek tega davka naj bi bile obrtne takse, ki bi se izračunile in iztirjale ob začetku obratovanja enkrat za vselej. Te takse bi odgovarjale pristojbinam ali desetkom, ki se prepisujejo pri kupnih, izročilnih in drugih pogodbah. Nadaljni nadomestek obrtnega davka pa bi se itak našel v uzakonjenju splošnega progresivnega osebno-dohodninskega davka, kateremu bi po nižje navedenem vzgledu le malokateri obrtnik ušel. Prej ali slej bo to edino zdravo in pravično načelo i v Avstriji zmogalo in če ne prej, pa gotovo takrat, ko bodo agrarci in socialni demokrati gospodarji parlamenta.

V naslednjem sestavku hočemo izračunati, je-li uvedba splošnega progresivnega osebno-dohodninskega davka ob istočasni odpravi vseh dosedanjih direktnih davkov (razven rentnega) tako daleč mogoča, da bi ta novi davek dohodke vseh dosedanjih direktnih davkov ne samo dosegel, ampak izdatno nadkrilil. V državnem proračunu za lansko leto znašajo dohodki vseh direktnih davkov okroglo 335 milijonov kron. Ako bi se uvedel davčni zakon, po katerem bi se davčna dolžnost pričela pri letnih dohodkih po 500 K, tako smemo prilično računati, da bi bilo v Avstriji do osem milijonov davčnih obvezancev. Prva stopinja za dohodke od 500 K do 1000 K bi znašala 1%, druga za dohodke od 1000 do 2000 K 1½%, tretja od 2000 do 3000 K 2% in tako dalje od vsakega tisočaka za ½% več. Po tem stopnjevanju bi začetkoma omenjeni zasebnik z letnimi dohodki 9000 K ne plačeval, kakor dosedaj, 200 K davkov, ampak 450 K. Če bi na prvo davčno stopnjo odpadlo n. pr. 3 milijone davčnih obvezancev, na drugo stopnjo 2 milijona, na tretjo 1 milijon in na vse druge stopinje skupno 2 milijona davkoplačevalcev, tako smemo računati na približno 500 milijonov kron dohodkov iz novega davka. Ker bi pri tem enotnem davku odpadli dosednji velikanski upravni stroški in se zajedno uvedle obrtne takse ter pridržal stari rentni davek, tako bi vlada pač z lahkoto podržavila celo avstrijsko šolstvo ter s tem najboljše ozdravila jetične deželne finance, zajedno pa s podržavljenjem šolstva dosegla mir in spravo med avstrijskimi narodi

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Ceški spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

XXIII. Za slovo.

Oktober je potekal kakor voda, prišli so njegovi poslednji dnevi.

Gospa Kondelikova in Pepica sta hodili skoro vsak dan na Vinograde, v novo stanovanje, da bi pripravili v njem vse za bodoči prihod novoporočencev. Pohištvo je stalo na svojem mestu, preproge so bile že davno odvitve in razgrnjene po podlagi, na kredenci je bilo razstavljeno vse polno stekla in porcelana, nad divanom je bila obešena šesttedenska ura z nihalom, na široki mramornati deski umivalnika sta se lesketali dve modri porcelanovi posodi in v njih sta stala visoka vrča z vodo, na obeh straneh, na okrašenih obešalnikih sta visela dve novi, beli brisalki. Vse je bilo pripravljeno, kakor bi moralo že danes pozdraviti gospodo, za katero je bilo vse urejeno. Da, tudi mala knjižnica se je polnila z Vejvarovimi knjigami, ki jih je prinašal hišnikov sin.

Gospa Kondelikova in Pepica sta nosili v stanovanje še druge drobnarije, ki so bile lastnina srečne neveste in katerih ni hotela na noben način pustiti doma. Vsaka podobica, vsak posušen šopek iz onega časa, ko se je seznanila z Vejvaro, je imel tu svoje

mesto. Pepica je skrbno gledala, da se ni nič izgubilo, nič polomilo. Zdelo se ji je, da s temi spominki preseljuje v novo stanovanje celo svojo preteklost, svojo mladost in bivše domače življenje pod rodnim krovom.

Gospa Kondelikova je vselej, kadar je tja vstopila, odprla vsa okna, da bi bil v sobah čist zrak, brisala je prah, pobirala vsako smet, ki je ležala na tleh in se pri tem blaženo smehljala. Domislila se je na čase, ko je stala ona pred poroko, in zdelo se ji je, kakor da bi se sama drugič možila. Ako se nista dami dolgo časa vrnili iz Vinogradov, jih je pozdravljala mojster Kondelik v šali:

»No, no, misliš sem, da bom moral iti za vama. Meni se zdi, da vama obema bolj ugaja tam nego tu doma — ne pozabi, mati, da ostaneš pri meni!«

Toda tudi sam je šel rad tja pogledat. Sedaj, ko je bilo vse napolnjeno s potrebnim pohištvom in z drugimi stvarmi, šele sedaj mu je ugajalo, kar je sam napravil. Pogledal je včasih na svoje slikanje in se je sam čudil, kako mu je prišlo vse to na misel, da je tako izdelal! To bo rad Vejvara tukaj stanoval! Skoro zavidal mu je.

»No, tebe tudi veseli, stari«, mu je rekla večkrat žena, da imajo to tako lepo, kaj?

»Veseli, veseli!« je mrmral Kondelik. »Kaj imam od tega, ko ne bom tukaj sam!«

»Toda napravil si vse to za otroka, stari«, mu je prigovarjala resno gospa.

»No, le počakaj«, je odgovoril mojster, »ko zaženem obrt v kot in pojdem v pokoj, potem se preseliva tudi midva sem, ravno v to stanovanje pod njimi in tega tudi tako okrasim, da bom imel na stara leta res kaj lepega...«

Gospoj Kondelikovi so se vselej pri tem zaiskrile oči. Ah, da bi bilo to kmalu!

Ob takih obiskih na novem stanovanju se je učila Pepica gospodinjstva. Takoj v predsobi je vrgla strani suknjico in klobuk, vzela je iz škrinje predpasnik, opasala si ga in že je bila v kuhinji. Tu je zopet in zopet skladala posode, brisala jih z brisalko, sešito iz samih svilenih koščkov, čeprav so se lesketale, brisala je kotle v porcelanovem štedilniku, pogledala v medeni predal, poskušala, če voda dobro teče iz kotla, nasipavala je dišave v predalčke male škrinjice nad mizo, pogrnila je kuhinjsko kredenco z modrim, svetlim papirjem, računala, če ima vsak lonček svoje mesto in zapisavala v mali zapisnik, kaj ji mora še mamica kupiti.

Gospa Kondelikova je molče opazovala to igranje gospodinjstva Pepičino in srce ji je poskakovalo od veselja. Ah Bog, je mislila sama pri sebi — daj jim srečo in blagoslov! In tupatam je rekla hčeri:

»Pepica, to je najkrasnejša doba! Vse si zapomni, kako si pospravljala — rada se boš nekoč spomnila na to. Vem to iz lastne skušnje...«

Kadar so odhajali iz stanovanja, so zaklenili vse sobe, shranili previdno ključke na skrita mesta, desetkrat so poskušali na vratih predsobe, če je dobro zaprto, da se ne bi kdo tja prikradel in vračali so se zadovoljno v Prago, v Ječno ulico.

Bilo je že zadnjega oktobra, ko se je po takem povratu privila Pepica k materi in ji zaupljivo rekla:

»Še eno željo imam...«

Gospa Kondelikova je dvignila glavo. No?

»Veš, mamica, tako rada bi se poslovala s samskim stanom na kak vesel in slavnosten način.«

»Kako pa, dete?«

Po izvedbi te reforme pa še vedno ostane ne-rešeno vprašanje deželnih, okrajnih in občinskih financ. Doklade bi bile popolnoma odpravljene, odkod torej dobiti potrebnega drobiža? Deželna uprava zgubi s podržavljenjem šolstva svoj največji delokrog. Za ostale agende bi pa zadostovalo, da prepusti država deželam — kakor se itak že sedaj namerava — del indirektnih davkov n. pr. davek na žganje in pivo. To stori država tem lažje, ker je že dosedaj prepuščala deželam lep del osebnodohodninskega davka, kar pa bi si v bodoče prihranila. Za uvedbo monopola na užgalice in če treba monopola na sladkor pa bi državni dohodki, v toliko narastli, da bi s tem država občinske blagajne po predloženem in odobrenem proračunu direktno dotirala; te stavbe in vzdrževanje šolskih poslopij. S podržavljenjem šolstva i občinam odpade najhujše breme, to je dotacije bi ne bile posebno velike, ker s podržavljenjem šolstva pa zgube tudi okrajni zastopi svoj najvažnejši pomen in če prevzame dežela še vse ceste v svojo oskrb, tako se okrajni zastopi, ki itak ne obstojajo v vseh deželah, lahko mirnim srcem opuste. Toda, kje smo še ...!

R. V.

Včerajšnji shodi.

Včeraj dopoldne se je vršil volilni shod v Št. Bricu pri Velenju in sicer pri g. Berlizu. Otvoril ga je g. dr. Lipold, kateri je dal besedo navzočemu drž. posl. Robleku, ki je, burno pozdravljen, izvajal v kratkem sledeče: Volilni boj se vrši v znamenju poštenosti na naši, v znamenju hinavstva in politične neznačajnosti pa na klerikalni strani. Razjasnjuje program napredne stranke in pravi, da gospodarska stran tega programa temelji na skupnih interesih kmetijstva, delavstva in obrtništva. Bodi nam geslo: »Kmet voli kmeta« tem bolj sveto, ker so ga oma-deževali in zavrgli klerikalci na ljubo mandata željnemu profesorju. Poziva konečno volilce, da oddajo vsi svoje glasove dne 4. julija kmečkemu kandidatu g. Ivanu Kacu, posestniku v Šmartnem pri Slovenj-gradu. (Navdušeno odobravanje in ploskanje.) Za njim je povzel besedo g. dr. Lipold iz Celja in je raz-lagal pomen držaynozborskih volitev, kjer imata kmet in delavec priliko, da odločata o svoji in svo-jega naroda usodi. Na to je z mnogoštevilnimi vzgle-di dokazal, da delajo duhovniški poslanci za se, za škofo in vlado — ljudstvo ima od njihovega »delo-vanja« bore malo ali ničesar. Tudi njegova izvajanja so vzeli volilci s pritirjevanjem na znanje in se je na to shod zaključil.

Shod v gostilni g. Apata v Stari vasi pri Velenju je izvrstno uspel. Navzočih je bilo nad 100 volilcev. Otvoril je shod in mu tudi predsedoval g. Glažer. G. drž. posl. Roblek se je uvodoma spominjal v svojem govoru blagodejnega in svojemu volilnemu okraju koristnega delovanja bivšega drž. posl. V. Ježovnika. Protikandidat Kacov je pisal svoj čas v »Domovini« o dr. Korošcu tako-le: »Moram enkrat poja-sniti delovanje lažnjivega dopisuna dr. Korošca, ki je perfiden in brez sence značaja.« Teh besed dr. Ver-stovšek še do danes ni preklical in torej veljajo še sedaj. Naš boj je pošten in odkrit. Sklicujemo samo javne shode, kamor lahko vsakdo pride, kleri-kalci pa se zapirajo s svojimi zaupniki med štiri ste-ne, ker se bojijo resnice. (Viharno ploskanje.) Dr. Li-pold govori o boju za splošno in enako volilno pravi-co, v katerem so nižji sloji zmagali. Tolmači pro-gram narodne stranke in oriše značaja obeh kandi-datov. Mnogo smehu in prezirnih medklicov na prof. Verstovška je vzbudila anekdota s Husom in pa z nalogo o splavarstvu. Na to se je oglasil k besedi g. dr. Janko Serbec iz Celja, ki poda kratko in pregled-no sliko kmečkega polit. gibanja od l. 1848 do danes. Na to je z jedrnatimi besedami ožigosel gonjo kleri-kalcev proti šoli in naprednemu časopisju ter visoke državne izdatke za duhovništvo. Izrekel je konečno

željo, da bi se tudi na Slovenskem že ukoreninilo prepričanje, da sodijo na odgovorna mesta ljudskih zastopnikov le značajni in neomadeževani ljudje. — Govorili so nadalje: gg. Skaza, Anton Pečečnik in Ropotar, kateri je ob splošnem smehu zavrnil napad boja »kmečkega« lista »Slov. Gosp.« na njega. — Ta list mu je očital, da se je pri nekem shodu »valjal v senci«. No, valjal se je pa v senci tudi gospod fajmošter, ki ga je dal potem v »cajtenge« iz same za-visti, da se sme kmet tudi enkrat valjati v senci, hla-deči ude ubogega in utrujenega fajmoštra. Kandida-tura g. Iv. Kaca je bila enoglasno sprejeta.

Shod v Zavodnem. Ko je v Zavodnem (pri Šo-štanju) ob 12 uri minila maša, se je postavil župnik Rožman na sejmšče in kričal nad farani, ki jih je bilo zaradi slabega vremena itak malo: »Nobeden pame-ten človek ne gre k Ročniku, imate še dve drugi go-stilni, v eni se toči bizeljanc po 32 kr. itd. ... Čisto kot kak semenjski kramar! — In vkljub temu se je zbralo do 25 mož, ki so z zanimanjem sledili izvaja-njem gg. dr. Kodermana in urednika Spindlerja o vo-litvah, o agitaciji itd. Navzoči volilci so obljubili zad-nji teden vse storiti, da bo tudi v Zavodni dobil kme-čki kandidat Ivan Kac častno število glasov.

V Peniku (občina Sv. Florjan) pri Vidnerju se je zbralo iz te vasi lepo število mož. Z zanimanjem so poslušali besede raznih govornikov dr. Kalana, dr. Kodermana in urednika Spindlerja. Prva dva sta razpravljala o nalogah, ki jih prevzame bodoči dr-žavni poslanec, sta slikala razlike med ljudskim kan-didatom Kacem in vsiljivcem dr. Verstovškom in sta pozivala volilce, naj glasujejo 4. julija po svoji svo-bodni volji. Može so obljubili storiti vse, da tudi šentflorjanska občina ne zaostane za drugimi v boju za kmečkega kandidata.

Lokovica za Šoštanjem je kraj, kjer se še nikoli ni vršil kakšen političen shod. Vas je veljala poprej za zatočišče klerikalcev, a zadnja leta se je stvar temeljito spremenila. Zato je bil včeraj tudi shod, ka-teri se je vršil pri kmetu Strožiču, po dom. Florjan-cu — v Lokovici ni nobene gostilne — jako dobro obiskan. Predsedoval je domači posestnik Pirc. go-voril je prvi g. Lešničar iz Celja, kateri je poljudno razlagal program kmečkega kandidata Kaca in po-vedal marsikatero veselo zgodbo o sprebrnjem »liberalcu« in »kmečkem« kandidatu Verstovšku. — Videlo se je, da že vedo kmetje v odlični meri ceniti vse »vrline« g. profesorja: ne jemlje ga namreč nik-do resno. Na razgovor so prišle potem razne domače zadeve. Kandidaturo Kacovo sta priporočala na to še domači g. župan Košan in pos. Pirc.

Shoda v Ribnici so se udeležili najuglednejši može iz občin Ribnica in Janževi vrh. Predsedoval je župan iz Janževega vrha g. Uran. Govorili so gg. kandidat Kac, kmetovalec Verdnik-Kralj in dež. posl. dr. Kukovec, ki je obširno pojasnil pomen volitev ter napade klerikalnega časopisja iz zadnjega časa. Vsi može so se z velikim navdušenjem izrekli za Kace-vo kandidaturo in so obljubili storiti vse, da bo Kacu zmaga zagotovljena.

V Vuhredu se je vršil pri Sgermu krasno obiskan shod. Predsedoval je župan g. Osrajnik. Ob velikem navdušenju so govorili kandidat Kac, kmet Verdnik-Kralj, Ferdinand Osrajnik in dr. Kukovec. Vuhreška občina stoji kakor en mož za Kaca. Na shodu je bilo mnogo volilcev tudi od Sv. Antona na Pohorju, ki so istotako odločno obljubili napeti vse moči, da v nji-hovi občini dobi kmečki kandidat Kac ogromno ve-čino. Marnberški okraj bo tokrat zopet pokazal, da je klerikalizem v njem sicer že tudi poglavlje svoje strupene korenine, da pa po svoje pretežni večini stoji v taboru naprednega kmečkega ljudstva.

II. Poročilo o rasti hmelja v drugih krajih.

Norimberk, 24. junija 1910. Vsakdanje nevihte dajajo zemlji zadostno množino mokrote. Po dnevi je toplo, po noči nekoliko hladno, vendar ne mrzlo. Nebo je tudi danes oblačno. Dasi imamo letos prav mnogo deža, prihajajo vendar iz vseh krajev le ugod-na poročila. Rastlina je brez škodljivcev, ima lepo, čisto in zdravo barvo in je skoraj dorastla do vrha drogov ali žic. Vsled tega je hmeljska kupčija manj živahna; lastniki lanskega in še starejšega hmelja bi radi prodali, vendar čakajo kupci še na ugodnejšo priliko. Cena 170—160—130 M za 50 kg.

Spalt, dne 23. 6. 1910. Zadnje dni smo imeli soln-čno in toplo vreme; dež, katerega smo imeli obilo, je prenehal. Predvčerajšnja noč bila mrzla in imeli smo nekoliko slane. Več tako mrzlih noči bi slabo uplivalo na razvoj rastlin, katere so do tri četrtine in celo do vrha drogov prirastle.

Aidlingen (Virttenberško), 23. 6. 1910. Tu in v okolici raste hmelj prav lepo in je rastlina brez škod-ljivcev; upamo na obilo trgatev.

Hagenau (Alzacija), dne 23. 6. 1910. Vsled ugod-nega vremena so tudi naši hmeljniki lepi, da jih je ve-selje gledati. Povsod je hmelj zrastel čez polovico drog-v, ima lepo zeleno barvo in je brez škodljivcev. Vendar pa so tudi cele okolice, kjer se hmelj neena-komerno razvija; vkljub temu upamo, da bomo imeli mnogo hmelja; vsled tega je kupčija postala hladnejša in manj živahna.

Jugoslovanski železničarji!

„Liga slovanskih železničarjev“ ima 23. 24. in 25. julija t. l. — in ne kakor smo poročali 16. 17. in 18. julija, ker so poljski tovariši zadržani vsled grundwaldske slavnosti — v zlati Pragi manifestacijsko zborovanje. Obenem se slavi tudi „Spolek českých úředníků železničních“ svojo deset-letnico. Obe slavnosti se vršita pod protektoratom mestnega sveta praškega z dr. Grošem na čelu. „Spolek“ nas vse gorko, presrečno vabi, da pohi-timo tiste dni bratje med brate. Zainteresirati mo-ramo vso Avstrijo, naš glas z „Liginega“ shoda bodi odločen povdarek naših zahtev, bodi manife-stacija naše moči, našega tisočerega in tisočerega števila! — Vse jugoslovanske železničarje naših misli in želj tovariški prosimo, da pohite te slav-nostne dni v zlato Prago! Osrednji odbor „Društva j goslov. želez. uradnikov“.

Politična kronika.

Novice iz parlamenta.

Večina in „mali“ finančni načrt. — Podaljšanje sedanj. proviz. poslovnika? — Organizacija sred-njih stanov.

Kakor poroča „N. Fr. Presse“ so imele stranke, katere pripadajo večini, v petek zaupen pogovor, v katerem se je govorilo o šansah za rešitev takozvanega „malega“ finančnega načrta. Te so jako neugodne. Z zvišanjem osebnodohodninskega davka bi morda še šlo — a proti zvišanju davka na žganje se bodo socijalisti z vso močjo uprli. Mnenje gosposke zbornice še tudi ni sigurno, ter se bo najbrže upirala zopet dohodn. davku. Zato ni verjetno, da bi došlo v poletnem zasedanju do izpolnjenja želj gosp. ministra Bilinjskega. —

»Miškova Malka mi je povedala, da bodo pete-ga listopada priredili Nagelji prvi letošnji plesni ven-ček. Veš, toliko znanih je tam izza plesne šole — še enkrat bi šla rada tja pogledat z Vejvarom, poslednji-krat bi zaplesala — no skratko, šla bi se poslovit ...«

Gospa Kondelikova je razumela hčerko. No, da bi samo plesala, to ne — saj ne bo poslednjikrat, svet se ne bo zaprl pred njo, ako se omoži — toda rada bi se najbrže pobahala z ženinom, rada bi šla tja kot nevesta — to posebno mika dekleta. Mati se je na tihoma nasmehnila. No, naj bo! Pa pojdejo. Pridejo gotovo tja tovarišice Pepičine, družice iz ple-sne šole, ki imajo še daleč do poroke, ko še ni o že-ninih niti duha ne sluha. In Pepica ima ravno tako lepo novo obleko, katere še ni dosedaj oblekla. To jo bodo gledale. In tudi ona sama — gospa Kondelikova — bi se rada pokazala ostalim materam kot bodoča ta-ta — vražja beseda! kot nevestina mati.

»Samo ako dobiš povabilo, punca,« se je še spomnila.

»Jutri, mamica,« je odgovorila Pepica veselo. »Malka mi je obljubila. Damski komité vabi plesalke, Nagelji vabijo plesalce.«

»No, ako pride povabilo, gremo lahko pogledat,« je obljubila gospa Kondelikova.

Pepica je veselo poljubila materi roko. »To se pravi, ako bo Vejvara hotel iti,« je pri-pomnila gospa.

»Zakaj pa ne bi šel, ako ga poprosim.«

»In če ne bo oče kaj ugovarjal.«

»Kaj oče! Oče nas lahko spremi in gre gori v Besedo — to je zopet v Kaskovem salonu — in po-tem pride po nas. To je poslednjič, mamica — se je prilizovala Pepica — »poslednjikrat pojdeš z menoj

kot gardedama — skoro jokala bi, ko na to pomislim. Moraš očeta pregovoriti.«

Topot se ni branil mojster prav nič. Misel, da bo čez malo časa rešen vseh podobnih sitnostij, ga je popolnoma pomirila. In rekel je torej ženi:

»I no, pa pojdimos k Nageljem — to je redka stvar, v listopadu.«

Vejvara je šel seveda brez ugovora, pa še kako rad!

Bilo je že vse urejeno, ko je prišel drugi dan zvečer s povabilom, ki ga je dobil tako nepričako-vano. Niti slutil ni, da je vse to napravila Pepica.

»Mislim sem,« je rekel skromno, »da se ne bo se-daj nihče spomnil name. Ako je človek pred poroko, zgubi za tako mlado družbo ceno.«

»Nasprotno, Vejvara,« je menil mojster Konde-lik. »Takega človeka bi morali povsod radi videti, kakor za vzgled. Seveda, punce se ne bodo pri izbiri trgate za vas, imeli bodete samo Pepico na vratu, to-da matere imajo rade takega takega ženina v druž-bi. On je kakor čaplja za ostale. Potem dobijo tudi druge slast za žentitev.«

»Povsod se seveda ne posreči tako, kakor pri nas,« je rekla ponosno, samozavestno gospa Konde-likova. »Vsak ni Vejvara.«

»In vsak ne najde tako ljubeznjive Pepice,« je zašepetal Vejvara in nežno pogladil glavico svoje neveste.

Gospa Kondelikova je zagrabila soproga za ro-kav in mu je nekaj kazala na šivalnem stroju. Vedela je, da se hočeta mlada sedaj poljubiti, toda da se ne bi upala, ako bi ju gledala. In tega ni mojster Konde-lik nikdar razumel in se ni obrnil ob pravem času, kar je gospo jezilo. Očetje so v gotovih stvareh ne-

izrečeno topoglavi.

Pepica in Vejvara sta še gledala povabilo in ne-vesta je omenila:

»Glejte, dragec: gospodje naj pridejo v črni oble-ki, stoji tu doli napisano.«

»To bi se moralo razumeti že samo ob sebi,« je odgovorila gospa Kondelikova. »Ako je eliten venček, torej črna obleka. Sedaj se dobijo mladeniči, ki niče-sar ne razumejo in pridejo včasih v družbo kakor mlinarji. V črni obleki se človek ves drugače po-stavi ...«

Vse je bilo domenjeno. Petega je bila sobota, pripraven dan za sprehod, v nedeljo se lahko naspijo. Ob sedmih pride Vejvara, ob pol osmih pojdejo preč! Ob pol osmih je zadržal pred hišo voz, kakor ladija, na prvo stran sta sedla Pepica in Vejvara, na-sproti njima stariši in čez pet minut se je kočija vsta-vila pred Besedo. Mlada z mamico sta vstopila v Kaskov salon, oče Kondelik je stopal gori v Besedo. Tako po dveh po polnoči naj pride po nje, je menila gospa Kondelikova.

Topot so priredili Nagelji krasen »večer«. Imeli so v predsobi salona tudi lastnega slugo, oblečenega v livrejo. Ta je pomagal damam in gospodom iz plaščev in površnikov, čistil je čevlje in dajal desetice za napitnino v žep. Gospa Kondelikova je vstopila v dvorano z milostnim nasmehom, Pepica je veselo pozdravljala znanke iz nekdane plesne šole, Vejvara se je poleg nje priklanjal in je vodil svojo nevesto. Čez nekaj časa sta se že vrtela.

Dalje prihodnjé.

„Deutschnation. Korresp.“ poroča, da se trudijo nekatere — nemške — stranke, da bi se podaljšal sedaj veljavni poostreni poslovnik še za eno leto. Poslovniški odbor ne bo mogel zgotoviti def. novega poslovnika in zato bočejo Nemci sedanjim provizorij podaljšati. Definitivum pa zopet odklanjajo, ker se boje, da bi se jih v slučaju premembe poslovnika pritislilo ob steno. — V petek se je vršilo na Dunaju posvetovanje zastopnikov srednjih stanov, v katerem se je sklenilo doseči za bodoče volitve trdnejšo organizacijo teh stanov, da si zagotovijo boljše zastopstvo v parlamentu.

Diplomacija proti bojkotu Grkov v Turčiji.

Iz Carigrada poročajo, da je protestiral večeraj ruski konzul „na prijateljski način“ proti temu, da bi se bojkotiralo tudi skladišče grškega blaga z evropskih parnikov in da bi se oškodovalo z bojkotom inozemce. Ako ta opomin ne bo izdal, se bodo velevali same branile proti bojkotnim izgreedom.

Štajerske novice.

Pozor na glasovnice! Po klerikalnih občinah se delijo našim volilcem glasovnice brez uradnega pečata. To je navadna sleparija, ker so take glasovnice neveljavne. V rokah imamo par takih glasovnic iz občine Št. Ilj pri Velenju. Ukrenili smo potrebno, da se bo sleparija zasedovala. **Opozorjamo pa naše somišljenike in agitatorje, naj pregledajo glasovnice pri vseh naših volilcih, da se dobe pravočasno pravilne glasovnice z uradnim pečatom.**

Sestanek članov izvrševalnega odbora Narodne stranke se vrši danes ob pol 9. uri zvečer v rdeči sobi restavracije v celjskem Nar. domu.

Volitve v celjski okoliški občini. Kakor se kaže, misli ljuba naša vlada, da bi bil ravno sedaj ugoden trenutek za to, da bi pomagala nemškutarjem v okoliški občini na krmilo. Zato je tudi celjsko okrajno glavarstvo v tem smislu rešilo nemške reklamacije. Nemci sami niso pričakovali od vlade tolike pomoči — zato že triumfirajo v »vahtarici«, da je občina njihova. Rešitev reklamacij je vsled vladne pristranosti zares za Slovence neugodna — ali vključno temu še davno ni govora o nemški zmagi. Nemci hočejo sedaj volilce samo ostrašiti in oslepariti. Celjskim Nemcem povemo danes jako resno, da ne damo celjske okolice iz rok in da bomo začeli proti njim in pa neznačajni renegatski bandi v okolici tak boj, da jim bo še dolgo po ušesih zvenel — ako bi se hotelo s kakimi sleparijami posiliti „slov. prebivalstva v celjski okolici in ga spraviti pod nemškutarsk jarem.

Išče se prepričanje! Sinoči se je vračala večja družba Celjanov iz Šoštanj v Celje. V istem vlaku je bil že znani par nobile fratru Verstovšek in Pušenjak, klobasji strokovnjak Terjav in celjski kapucinski gvardijan. Terjav je začel — najbrž na komando — nekaj zabavljati, na kar je dobil seveda zaslužen odgovor. Ker se je tudi Verstovšek napihoval, se ga je zbadljivo vprašalo, ali še kaj razume tudi kot spokojen kristjan na kontrahaže? Aa to je začel zmerjati z ušvic itd. — zdelo se mu je menda, da je na kakem krščansko-socialnem tečaju in ne med dostojnimi ljudmi. G. profesorja zasleduje sploh čudna usoda: še v Celju se ga je spraševalo, kje je zgubil svoje belo prepričanje; ponujalo se mu je rdeče — za vse slučaje.

Klerikalni kolovodja v sodnijski preiskavi. Bivši klerikalni župan v Grižah pri Celju Šuler je zaradi poverenja denarja pri občini, posojilnici in baje tudi še drugod v sodnijski preiskavi. Hm, vera res peša — če se dobri krščanski možje tako daleč spozabijo!

Dva miliona kron za Celje! V različnih noticah in člankih smo že v »Nar. Dnevniku« pribili za celjsko nemškutarijo kaj žalostno in vznemirjajoče dejstvo, da ne gre le slabo posameznim nem. stebrom, temveč da puhti slovenski denar čudovito hitro iz nemške hranilnice v Celju. Prišlo je tako daleč, da si hranilnica niti ne upa več v uradnem listu avstr. hranilnic priobčevati poročil o mesečnih dohodkih in izdatkih! Tudi o sedanjem stanju hranilnih vlog pri tem zavodu je čudovito malo slišati. Kaj bi bilo, če bi vsahnili ta vir življenja za celjsko renegatstvo? Kaj bi bilo, če bi se začelo izterjavati 5 milj. kron, katere je posodila mestna hranilnica na razne nemške barake v Celju? Treba bo pomoči — pumpa na nemške brate. In dr. Zangger je povzdignil o priliki nemške kresne slavnosti svoj glas in klical za možem, »ki bi bil na dobrem glasu« po celi Nemčiji in bi pozval Nemce, naj darujejo 2 miliona kron za Celje! To se pravi za celjske renegate, za žepe različnih dvomljivih eksistenc, ki bi rade dobro živle na stroške Nemcev — kajti »bratje« jim pravi Nemci kot renegatom niso. Radovedni smo, kateri »slaven« Nemec bo šel beračit za Celjane? In kdo bo žrtvoval dva miliona za hirajoče celjsko nemštvo?

Veterancev so večeraj pričakovali v Celju kot listja in trave. Pa posnemali so, zdi se nam, tudi veteranci turnarske vzglede in — niso došli. Bilo jih je tako malo, da se jim ni zdelo niti vredno po mestu korakati. Izdala se je parola, naj se gre le v gručah na slavnostni prostor. Nek veteranec pa bi vendar le

rad imel slavnostni spreved in ko je načelnik rekel, da ga ne bo, je možak vskliknil: aber muss sind!

Ureditve službenih razmer poštarjev in poštinih slug. Na podlagi cesarjevega dovoljenja z dne 20. t. m. je trgovinski minister službena razmerja poštarjev in pri poštinih uradih I. in II. razreda uslužbenih poštinih slug sledeče uredil: Glede poštarjev je uveljavil načelo, da se njih aktivna plača in pokojnina za nje in njih rodbine izenači plačam drž. uradnikov XI., X. in IX. plač. razreda. Nadpoštariji, ki načelujejo višjerazrednim poštinih uradom, dobe 3.600 K (= VIII. plač. razr. drž. uradnikov) z aktivnimi dokladami IX. plač. razr. vred, poštarji pa spočetka 1.600 K plače z za dotični kraj določenimi aktivnimi dokladami. Glasom prehodnih določil pomeni ta uvedba že takoj pri uvrstitvi v novi plačilni način za vse poštarje znatno izboljšanje. Odlok pa tudi govori o postranskih dohodkih, o selitvenih in potovalnih stroških in o uniformiranju; glede vsega tega se je poštarje izenačilo z drž. uradniki. — Druga naredba pa govori o uslužbenih pri poštinih uradih I. in II. razreda. Prevzame se jih iz dozdajnega privatnega službenega razmerja s poštarji v direktno službeno razmerje z državo. S tem je ustrezno mnogoletnim zahtevam. Naredba razlikuje dve ločeni kategoriji: na eni strani sluga pri poštah na deželi, ki bodo dobivali mesečno plačo, na drugi strani pa pismonoše na deželi, ki niso vedno zaposleni; ti bodo dobivali letne pavšale. Na ta način bo nad 7000 poštinih slug direktno od države nastavljenih.

Obroki za plačevanje neposrednih davkov v 3. četrtletju 1910. Tekom III. četrtletja 1910 dotečejo, ozir. se morajo plačati neposredni davki na Štajerskem v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno - razredni in hišno - najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka: 7. mesečni obrok dne 31. julija 1910, 8. mesečni obrok dne 31. avgusta 1910, 9. mesečni obrok dne 30. septembra 1910. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetij podvrženih javnemu dajanju računov. III. četrtletni obrok dne 1. julija 1910.

Upokojen je na lastno prošnjo višji poštni kontrolor Franc Pavlič v Gradcu.

Slovenjbištriške novice. Zaprl so 17 letnega Fr. Kobaleja zaradi nenavnega čina z neko 11 letno šolarico. — 11 letnemu Edvardu Berglezu je podarila mati Flobertovo pištolo. Dečko se je takoj izkazal hvaležnega za to darilo s tem, da je obstrelil vajenca Brančiča na kolenu leve noge. Obstreljenca so odpeljali v Maribor. — Pri neki gostiji v Kovačem vrhu sta ranila brata Miha in Jernej Pirnat poš. Kovača, pri katerem je bila gostija, z nožem na prsih, njegovega brata na levi roki in istotam Marijo Bukošek. Oba junaka sta že pod ključem.

Nevarnost mačk. V Anino otroško bolnišnico v Gradcu so prinesli te dni otroka, katerega je domača mačka po trebuhu nevarno obgrizla. Otroka bodo morda ozdravili.

Skočila je v Dravo v petek zvečer v Mariboru z brvi čez Dravo neka mlada ženska in utonila. Bila je oblečena v modro obleko, je bila bosa in je imela robec na glavi.

Ponarejeni goldinarji. »Tgp.« poroča, da se na Sp. Štajerju razširjajo sedaj ponarejeni goldinarji z letnico 1858. Tudi pri uradih se jih je skušalo izdati. Falzifikat se spoznajo po tem, da imajo medel, skoro moder blek in da so mastni, ako se jih potipa. Na robu manjka »viribus unitis« temveč so samo male zareze; orel in pa cesarjeva glava sta dobro zadeta.

Iz Svetinj pri Ormožu. Mi imamo krajni šolski svet, kojemu načeljuje gospod Fr. Vraz, župan v Cerovcu, sorodnik slavnega Stanka Vraza, Na šoli so se sedaj popravljala in barvala vsa okna, vrata itd. Potrebne reči je imel nakupiti načelnik g. Vraz in ta je vse potrebne šipe, firnež itd. kupil pri g. Mathiasu Weseliču, ki je »Gemeinderat der Stadt Friedan«, odbornik podružnice nemškega Schulvereina, vodja nemške klike v Ormožu, glavni agitator vsenemške stranke pri raznih volitvah itd. Račun je znašal okroglo 70 K. Seveda bi bila ta svota za kakega slovenskega obrtnika previsoka. Kaj porečete k temu vi radikalno slovenski gospod županik Bratušek — saj vendar brez vas g. Vraz ne stori prav nič v krajnem šolskem svetu. Napredne člane krajnega šolskega sveta pa pozivamo, da si to zadevo do prihodnje seje dobro zapomnijo, ter večini temeljito obrazložijo, da tako postopanje pač milo rečeno ni slovensko. Če je morebiti katoliško, tega pa ne vemo.

v Ipavčev koncert v Šmarju na Petrovo. Ponovno opozorjamo na umetniški užitek, ki se bo mudil dne 29. tm. popoldne v Šmarju p. J., kjer priredi polnoštevilni šentjurski mešan zbor veliki Ipavčev koncert v prilog spomeniku obeh bratov-skladateljev. Pričakuje se, da smatra prebivalstvo šmarskega, kozjanskega in rogaškega okraja za častno dolžnost, da se te prireditve udeleži; slovanska vzajemnost naj pripelje ta dan tudi brate in sestre unstran Sotle v prijazno Šmarje, saj so pesmi Ipavcev tudi med njimi zelo priljub-

ljene in razširjane. — Začetek koncerta je bo pol 6. uri konec ob pol 8. uri zvečer in se lahko za pri- in odhod uporabijo vlaki rogaške železnice.

v Slovencem v Gradcu! Ako hočeš med domače ljudi, ter pri pristnem bizelčanu in dobrem kosilu poiskati zabavo, pojdi v gostilno Elisabethinerg. 20, kjer je prevzel Slovenec gostilniško obrt. — Ko sem se mudil po svojih opravkih v Gradcu, sem našel tam vsak dan Slovence vseh stanov, saj ima tudi »ekstra-sobo!« V prvih sobah najdeš slovenske delavce, ker je vse jako po ceni, pridejo pa tudi slovenski izobraženci na pristno kapljico. Od Slovencev je odvisno, ako se bo mogel obvarovati vpliva, ki tišči na Slovence, ako nima v svojih dovolj zaslonbe. Ker je postrežba točna in prikupljiva, vsem Slovencem omenjeno gostilno najboljšo priporočam posebno sedaj poleti, ker ima krasen vrt.

Druge slov. dežele.

v Izlet »Ljubljanskega Zvona« v Belgrad preložen. Ker se je od nekaterih izletnikov izrazila želja, naj bi se radi velike veselice družbe sv. Cirila in Metoda izlet v Belgrad preložil, je odbor »Ljubljanskega Zvona« stopil v dogovor z merodavnimi krogi v Belgradu, če bi se ne mogel izlet vršiti en teden pozneje. Dasi so bile priprave za sprejem, koncert itd. že skoraj končane, se je vendar našla pot, da se je izlet preložil za en teden, tako da se izletniki odpeljejo v petek dne 8. julija popoldne s poštinih vlakom iz Ljubljane ozir. nižje ležečih postaj. Ves ostali vsopred ostane neizpremenjen. Pač pa so se vabilu odbora »Ljubljanskega Zvona« odzvale ljubljanske odlične gospe in gospodične na čelu jim gospa dr. Tavčarjeva, katere se bodo izleta udeležile v večjem številu ter s tem visoko povzdignile kulturni pomen prvega večjega izleta Slovencev v sosednjo slovansko državo. Ta čas se je odbor obrnil še na trgovsko ministerstvo v Budimpešti, če bi vendar ne bilo mogoče doseči znižanje vožnjih cen tudi od Siska do Zemuna in nazaj. O tem vsem bodo izletniki pravočasno obveščeni. Na ta način je vsakomur dana zopet prilika udeležiti se izleta, ki bi se sicer radi dopusta itd. ne mogel. Posebno so pa vabljeni slovenske gospe in gospodične, naj se izleta v velikem številu udeleže ter porabijo izredno ugodno priliko, nekoliko pogledati po slovanskem svetu. Prijave sprejema prej ko slej odbor »Ljubljanskega Zvona« ozir. predsednik dr. Anton Švelj, odvetnik v Ljubljani.

v Vremenska prognoza za 27., 28. junij. — Zanimiva bo rešitev med lokalnimi in vnanjimi pogoji. Prvi kažejo na deževno, hladno, deloma tudi viharo vreme. Drugi pa obetajo zdatno splošno izboljšanje vremenskega položaja. Znake, po katerih lahko vsakdo sam sodi na značaj vremena, smo omenili v sobotni številki. Tej negotovosti pa služi sledeče v Sirektivo: **Jugozahodnik** je navadno še vselej prinesel slabo vreme, če se isto menja med dežjem in pekočim solncem, tudi večje viharje. Res pravo izjemno čudo bo če ravno topot kaj boljšega prinese. Zelo neugoden za nekatere kraje pa bo 28. junij, ako se 27. dobro ne izlije.

v Vremensko čudo. — Naliv na Kranjskem. Je bilo in ni bilo vremensko čudo to, kar smo doživeli 25. in 26. junija. Čudo je bilo, da v soboto ni prišlo ne takoj, ne ob 5. popoldne do neviht, kakor je obakrat kazalo. Posebno čudo pa je bilo v nedeljo. Čez Kranjsko so skoz ves dan drvili tako črni, tako vlagepolni težki oblaki, da so celo največji optimisti dobili pred njimi respekt in so opustili svoje nameravane daljše izlete. Bilo je pa tudi videti, kakor da se vsak hip vsuje silna ploha. In vendar se je ves dan »držalo«. To čudo pa je laglje tolmačiti, kakor ono z dne 24. junija. Dne 25. in 26. je namreč pihal močan jugozahodni veter, ki je vso nižje plavajočo vlago, deloma osušil deloma razpodel. Kakor hitro pa bi bil odjenjal, bi bilo prišlo do pričakovane večje padavine. V nedeljo je veter v višavah ponekod dosegel moč viharja. Drugi vzrok, da se je v nedeljo »držalo«, pa je bil ta, da je v soboto na nedeljo celo noč deževalo kakor bi iz škafa lilo. Takega naliva ne pomnimo kmalo. — Veter je v nedeljo še le ob 11. po noči nekoliko poje-njal. Takoj na to se je na jugozahodu pripravljalo k nevihti. Isto tudi v smeri proti severovzhodu.

v Ljubljani izstopila. Vsled silnega naliva v noči od sobote na nedeljo, je Ljubljana tako narasla, da je že zgodaj zjutraj prestopila bre-

gove. Pri zatvornici ob Gruberjevem prekopu je okrog poldne planila čez visoke zatvornice. Gruberjev prekop, koder so še v soboto delali po vsej strugi, je sedaj zopet pod vodo. Delavci so poskusili rešiti, kar se je dalo. Škoda bo zopet velika.

v Velikansko škodo je napravilo neurje v noči 23. tm. po več delih Kranjske. Okrog Mokronoga je toča baje tako pobila, da se niti ne pozna, kaj je ponekod rastlo. Uničeno je tudi trtje. O streli prihajajo še vedno nova poročila. Srečo je imel vrtnar g. Zupanca na posestvu blizu Salezijanske cerkve. Mož je bil ob času neurja v mali zidani utici. Kar pridrvi strela preko Planekarja, trešči v kostanj nad utico, od tu odskoči skozi odprta vrata v sobico, vrže moža na tla, se poigra s štedilnikom ter s pilo, ko jo je kar sukalo okrog. Sobica je bila polna dima. Mož je ležal v polnezavesti skoro tri ure brez vsake pomoči. Še le ko je nekoliko odjenjalo, se je mogel dvigniti. Bil je napol popolnoma trd in nekaj časa tudi gluhi. Še bolj značilen pa je ta slučaj: Pri Sv. Jakobu (okol. Ljubljane) je bilo ob času neurja več ljudi zbranih v hiši. Neka pobožna ženska gre ven, poklekne na prag ter moli. Kar se silno posveti, trešči — ravno v ženico. Onim v sobi se ni nič zgodilo. Največ škode je grozovita toča napravila pri Vrhniki.

v Kapucini v Gorici prezidavajo in razširjajo svoj konvent in sedaj fehtajo po celi okolici za prispevke in silijo okoličane, da jim morajo vse zastoj privržati. Pri tem je pa goriški kapucinski samostan med najbolj bogatimi na Slovenskem.

v „Das Kärntnervolk“. V Wolfsbergu na Koroškem je izšla knjiga, ki opisuje šege, navade in narodno blago Korošcev. Neki Krobath (Hrvat) je znosil na kup razen material, ni pa povedal, da lije to slovensko ali nemško blago. Govori samo o Korošcih, ker sicer bi moral priznati, da so Slovenci oni, katerih obilježje še sedaj nosi Korotan v starih bajkah, pesnih in imenih krajev, gor in ljudi. Kakor krošnjari Košat s slovenskimi pesmimi po svetu, da mu jih občudujejo kot nemške, tako je sedaj Hrvat prikazal Koroško za pranemško deželo.

v Zastrupljivalna afera na Kranjskem je že skoro do konca pojašnjena. Dr. Furlan je za definitivno odložil zastopstvo Hladnikovo in proti Hladnikovi ženi se je nabralo toliko obtežilne snovi, da ni le izključeno, da je ona vedela za Hladnikovo nakano, da je celo sodelovala in mu morda tudi vcepila to misel, ker je baje smitno sovražila svojo taščo. Material bode skoro ves zbran in preiskava zaključena, vsled česar bode zadeva že lahko prišla pred prihodnjo poroto.

v Nov slovenski list. V Lescah na Gorenjskem je izšla prva števila novega lista „Triglav“. List kani izhajati dvakrat na mesec v velikem obsegu.

Taki so! Ko je sloviti kaplan Köchler odšel iz trnovske fare v Ljubljani za župnika na Ig, ni v Trnovem nobenega kaplana več. Nekateri trdijo, da ga škof za to ne mara nastaviti, ker bi rad spravil v zadrego neljubega župnika Vrhovnika, ki je — mimogrede omenjeno, cirilmetodar.

Najmanj 10 vinarjev je zahteval župnik Žužek v Kopanju na Dolenjskem od onega, ki je šel na „ofer“ in je hotel poljubiti pri oltarju razpelo. Kdor ne bi dal groša, mu je ovčji pastir obljubil, da ga zapodi iz cerkve. Toraj 10 vin. mora oni plačati, kdor hoče lizati z razpela bacile, ki so jih prinesli na nja razni slinavci. Tako se preraja v Kristusu!

Zakon o volilni dolžnosti na Kranjskem — potrjen. Cesar je potrdil zakon, ki ga je sklenil kranjski deželni zbor, da se mora vsak volilec udeležiti volitev v državni in deželni zbor. Izjema je le kurija veleposestnikov pri volitvah v dež. zbor.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DRŽ. POSL. DR. ŠUSTERŠIČ O POLOŽAJU.

Ljubljana, 27. junija: Na shodiču volilcev v Ježici je govoril včeraj drž. posl. dr. Šusteršič o političnem položaju in je izjavil: Vlada se ima sedaj boriti s tremi težavami: s finančnim položajem, kanalskim zakonom in italjansko pravno fakulteto. Kar se tiče finančnega vprašanja, ni nikjer v zbornici resne volje, da bi se pomagalo vladi iz zadrege. Glede kanalov je izbruhnil resen prepir med vlado in Poljaki. Kar se tiče visokošolskih zahtev, so težave, s katerimi se imajo boriti Jugoslovani, zelo velike. Jugoslovani ne odrekajo v principu Italjanom pravice do

vseučilišča, položaj pa je danes tak, da se morajo italj. pravni fakulteti z vsemi silami upirati. Provizorična ustanovitev talj. pravne fakultete na Dunaju ne pomenja nobene rešitve vprašanja, ampak vir neprestanih novih prepir in težkoč. Resnična rešitev tega vprašanja je mogoča le na ta način, da se ustanovi italj. pravna fakulteta v središču avstr. Italjanov, to je na Tirolskem. Jugoslovani seveda ne smejo zamuditi te prilike, da bi ne uveljavili tudi lastnih vseučiliških zahtev in to tembolj ker jih je v Avstriji trikrat toliko kakor Italjanov in jih mora napolnjevati z jezo in bridkostjo, da se vlada prav nič ne ozira na njihove želje.

MRZLO VREME NA ZGORNJEM ŠTAJERSKEM.

Ljubno na Zg. Štajerskem, 27. junija: Nocojšnjo noč je zapadel sneg vse gore v Aniški in Murski dolini, in sicer prav globoko v dolino. Kolikor se da od tod opazovati, ni zapadel sneg samo štajerskih planin, ampak tudi solnograške in koroške. V dolini močno dežuje. Temperatura je tako padla, da hodijo ljudje po ulicah v zimskih oblekah.

CESAR ODPOTUJE NA POČITNICE.

Dunaj, 27. junija: Cesar odpotuje jutri ob 8. uri zjutraj na letovišče v IŠL na Zg. Avstrijsko.

MIZARSKA STAVKA V GRADCU KONČANA.

Gradec, 27. junija: Mizarski mojstri in pomočniki so se končno sporazumeli glede povišanja pomočniških plač in je sedaj stavka splošno končana.

POŽAR NA SVETOVNI RAZSTAVI V BRUSELJU.

Bruselj, 27. junija: Požar je uničil veliko restavracijo »Metropole«, ležečo poled nemškega razstavnega oddelka. Le hitri pomoči nemškega osebja se je zahvaliti, da je ostal nemški oddelek in pa paviljon monakovskega kneza nedotaknjen.

KITAJSKO STUDIJSKO ODPOSILANSTVO NA DUNAJU.

Dunaj, 27. junija: Cesar Franc Jožef je sprejel v audienci kitajskega princa Tsio Tau-a in pa kitajsko vojaško odposlanstvo, ki študira ureditev različnih evropskih armad. Princ Tsio-Tau je izročil cesarju posebno pismo kitajskega princa regenta, v katerem mu ta častita k 80 letnici.

BOMBA V GLEDALIŠČU.

Buenos Aires, 27. junija: V mestu Colon je vrgel nekdo med gledališko predstavo v gledališko dvorano bombo. Mnogo ljudi je težko ranjenih.

NESREČA PRI NEURJU.

Kiel, 27. junija: Strela je udarila med nevihto v mornariško signalno postajo, razbila signalne jambre, prevrgla vse aparate in napravila sploh zdatno škodo. Od postajnega moštva ni nikdo ranjen.

DEMONSTRACIJE V PARIZU.

Pariz, 27. junija: Pri pogrebu nekega mizarja je došlo do velikih spopadov med socijalisti, policijo in konjeništvom. Udeleženci pogreba so streljali na policaje in demonstrativno razvili rdeče in črne zastave. Mnogo žensk in otrok je bilo pohojenih, več oseb ranjenih.

Pariz, 27. junija: Pri včerajšnjem spopadu s policijo je bilo ranjenih 20 demonstrantov in 15. polic. agentov. Zaprli so več oseb, vendar pa jih je ostalo v zaporu le 5.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 27. junija: Terreira Souza je prevzel sestavo nove portugalske vlade.

Po svetu.

Izboren plavač je kapitan Herman Czant v Pulju. Za stavo je preplaval za uzburkanega morja kanal med brionskimi otoki in mestecem Fazand, ne da bi ga bila spremila za vse slučaje kaka ladjica. Ker je bilo morje viharo, je zaneslo kapitana daleč proti jugu, da je opisal v vodi velik lok. Kanal je širok tri kilometre. Zaplaval je pogumni pomorščak ob 10.50 predkoldne in je prišel ob 1.45 na svoj cilj. Preplaval je v manj kot treh urah krog 4 kilometre.

Slovenci na Cetinju. »Cetinjski Vjestnik« poroča, da se misli tudi večja slovenska družba udeležiti proslave petdesetletnega vladanja kneza Nikole na Cetinju. Poletelo bode najbrže tja tudi pevsko društvo

»Ljubljanski zvon«. Da se Slovenci udeležijo slavnosti, je lepo in vsak Slovenec bode odobral to, a naše mnenje je, da veljaj ta udeležba Črnogorcem, ne pa osivelemu absolutistu Nikoli.

Hofrichterjeva obsodba, ki smo jo že objavili, je bila v soboto uradno objavljena.

Čudna osveta. V Braunschweigu se je ljuto osvetil te dni neki gospod svojemu krojaču, ker mu je skvaril obleko in je ni hotel vzeti nazaj. Z velikimi črkami je napisal na papir, ki si ga je pripel na hrbet: »To slabo napravljeno obleko je izgotovila tvrdka N. N. za 88 marek.« Tako je hodil maščevalec svoje obleke po najbolj živahnih ulicah.

Čuden fantič. Pred oldenburškim porotnim sodiščem je bil obsojen 20-letni tiskarski učenec Adolf Denker, ker je umoril stariše in brata, na smrt. V začetku razprave je izjavil: »Najljubše mi je, če takoj sodbo izrečete; rad bi umrl, da pridem k mojim ljubim staršem.« Na vprašanje, če mu je kaj žal, je izjavil: »ne«.

v Bivši nadškof zadrski Dvornik je te dni odpotoval v Švico, kjer ostane poleti, a potem se več ne vrne v Zader, ampak se namesti na Sušaku pri Reki.

v Kancelar Fran Josipovega reda. Cesar je imenoval bivšega deželnega predsednika kranjskega, tajnega svetnika barona Heina kancelarjem Fran-Josipovega reda.

v Uravnava učiteljskih plač na Hrvatskem. Enketa, sklicana radi tega vprašanja, se nadaljuje. Predlog naučnega oddelka, da bi se učiteljem dovolili vzgojni prispevki in dvostrake doklade, je enketa odklonila, dočim je sprejet predlog poslanca Rojca, da se vsem učiteljem zviša temeljna plača. Troški bi bili v obeh slučajih jednaki. Sedaj izdelava hrvatska vlada načrt, ki bo na jesen predložen saboru, tako, da bi povišanje plač moglo stopiti v veljavo z dnem 1. jan. 1911.

Samomor ministrove žene. V Sobotišču (Steinamanger) na Ogrskem se je v gradu Magyar-Gencs usmrtila soproga bivšega ministra Kerka-polyja radi živčne bolezni.

Na nemški univerzi v Pragi je izvoljen za rektorja profesor orientalskih jezikov dr. Jak. Grunerth.

Loterijske številke.

Gradec, 25. junija 1910:	38, 64, 90, 59, 52.
Dunaj, „ „ „	68, 8, 11, 81, 4.

Zapomni, ne zabi:

Bolan ali zdrav,
Le „FLORIAN“ rabi,
Želodcu bo prav!

je krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kekovost	liter K 2'40.
Kabinetna kakovost	„ „ 4'80.
Naslov za naročila:	„FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

34

297 — 12

Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

.: Primož Trubar .:

v okvirju ali brez okvirja se dobita v Zvezni trgovini
v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in moder-
nih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki
na zahtevo franko.